

Wacław Piotr ZALEWSKI

prof. dr nauk technicznych, inżynier budowlany i konstruktor,
emer. profesor Massachusetts Institute of Technology w Cambridge

Urodził się w 1917 roku w Samogródku pod Kijowem, w polskiej rodzinie osiadłej tam od XVII wieku.

Studia inżynierskie rozpoczął na Politechnice Warszawskiej w 1935 r. Po wojnie w 1947 roku uzyskał dyplom na Politechnice Gdańskiej.

Trzy lata później rozpoczął działalność w Biurze Studiów i Projektów Typowych Budownictwa Przemysłowego „Bistyp” w Warszawie (1948–1962). W tym czasie powstały liczne nowatorskie konstrukcje jego pomysłu, jak hala sportowo-widowiskowa „Spodek” i dworzec kolejowy w Katowicach, warszawski Supersam z dachem o konstrukcji funikularnej, przemysłowe przekrycia powłokowe zakładów przemysłowych, piętrowe magazyny o konstrukcji głowicowej, stacje kolejowe w Warszawie i wiele innych.

Pracował także dydaktycznie na Politechnice Warszawskiej (1950–1951 i 1956–1962), gdzie w 1962 roku uzyskał tytuł doktora nauk technicznych.

W roku 1998 otrzymał tytuł doktora honoris causa na Wydziale Architektury i na Wydziale Inżynierii Lądowej Politechniki Warszawskiej.

W latach 1962–1966 pracował w Wenezueli na Universidad de Los Andes, w 1962–1963 – w Mérida w Wenezueli jako *Visiting Professor*, a później pracował jako konsultant dla Ministerstwa Robót Publicznych w Caracas. Zaprojektował tam szereg innowacyjnych konstrukcji, między innymi budowle o wiszących dachach i konstrukcje funikularne.

Od wielu lat żyje w Stanach Zjednoczonych. W roku 1965 został zaproszony jako profesor zwyczajny (Full, Tenured Professor) na Massachusetts Institute of Technology, gdzie pracował na pełnym etacie do roku 1988, kiedy to przeszedł na emeryturę. Od tego czasu jest profesorem emerytowanym architektury (Professor Emeritus).

Uważany jest za jednego z pionierów technik liniowo-prętowych na zasadzie *tensegrity* w konstrukcjach lekkich zadaszeń bez zastosowania kolumn nośnych. Napisał książkę *Shaping Structures*. Wprowadził m.in. strumienie sił jako metodę obliczeń konstrukcji. Znany jest z umiejętności szybkich obliczeń w pamięci, co bywało prezentowane na pokazach w MIT.

Z okazji 85. rocznicy Jego urodzin w Szkole Architektury i Planowania Przestrzennego MIT w Cambridge Mass otwarta została wystawa jego twórczości nazwana „Shaping structures” („Kształtowanie Konstrukcji”), na której znalazły się też polskie eksponaty (np. model Supersamu). Wystawę pokazano także w Polsce na Politechnice Łódzkiej, potem w Warszawie w Stowarzyszeniu Architektów Polskich SARP na Foksal, następnie na Politechnice Gdańskiej i na Politechnice Wrocławskiej.

O prof. Zalewskim mówi się, że w projektowaniu większą wagę przywiązywał do intuicji niż do analizy matematycznej. Uważał, iż misją inżyniera jest twórcze i racjonalne działanie oparte na syntezie elementów konstrukcyjnych, a nie zasklepianie się w wąskich specjalnościach obliczeniowych. Twierdził, że projektowanie zbyt logiczne staje się mało elastyczne.

Swe osiągnięcia przekazywał również naszemu środowisku w Polsce, czy to współpracując nad różnymi koncepcjami (np. tzw. „nawiśla”, czyli system przejść przez Wisłę w Warszawie w sposób istotny zbliżające jej oba brzegi (J. Staniszkis, W. Zabłocki) czy też przekazując swoje najnowsze pomysły konstrukcyjne w formie wykładów.

Profesor Wacław Zalewski jest jednym z najwybitniejszych konstruktorów na świecie. Znany szczególnie jako twórca tzw. szkoły Zalewskiego oraz autor wielu znakomitych realizacji w Polsce i na świecie.